

«Бекітемін»
 Қостанай облысы әкімдігі
 білім басқармасының
 "Қостанай қаласы білім бөлімінің
 «№ 17 бөбекжайы» КМҚК
 меңгерушісі А.Койшина
 _____
 2025ж.

**Сыбайлас жемқорлыққа қарсы
 квазимемлекеттік сектор субъектісінің сыбайлас жемқорлыққа
 қарсы іс-қимылының ішкі саясаты**
 Қостанай облысы әкімдігі Білім басқармасының «Қостанай қаласы
 білім бөлімінің № 17 бөбекжайы» КМҚК

1. Қоғамдық қатынастар саласының атауы: мектепке дейінгі білім беру, мемлекеттік сатып алу бөлігінде
2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты әзірлеушінің атауы: Қостанай облысы әкімдігі Білім басқармасының "Қостанай қаласы білім бөлімінің № 16 бөбекжайы» КМҚК
3. Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының «Қостанай қаласы білім бөлімінің № 17 бөбекжайы» КМҚК қызметкерлерінің мінез-құлқы (іс-қимылы) қағидалары. (бұдан әрі - Қоғам) «Қостанай қаласының білім бөлімінің № 17 бөбекжайы» КМҚК аймағының мектепке дейінгі ұйымының қатысушыларымен және әлеуетті қатысушыларымен өзара қарым-қатынаста өзінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде, сондай-ақ тауарларды мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру кезінде жұмыстар мен қызмет көрсетулер

3.1. Осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар қозғайтын салаларда жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде:

- 3.1.1. Қазақстан халқының бірлігі мен елдегі ұлтаралық келісімді нығайтуға ықпал етуге, мемлекеттік және басқа тілдерге, Қазақстан халқының салт-дәстүрлеріне құрметпен қарауға;
- 3.1.2. адал, әділ, қарапайым болуға, жалпы қабылданған моральдық-әдептілік нормаларын сақтауға, азаматтармен және әріптестерімен қарым-қатынаста сыпайылық пен әдептілік танытуға;
- 3.1.3. өздері қабылдайтын шешімдердің заңдылығы мен әділдігін қамтамасыз етуге;
- 3.1.4. жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін қозғайтын шешімдерді қабылдаудың ашықтығын қамтамасыз етуге;
- 3.1.5. мемлекет мүддесіне нұқсан келтіретін, мемлекеттік органдардың жұмыс істеу тиімділігіне кедергі жасайтын немесе тиімділігін төмендететін іс-әрекеттерге қарсы тұруға;
- 3.1.6. қызметтік міндеттерін тиімді атқару үшін өзінің кәсіби деңгейі мен біліктілігін арттыруға, Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген шектеулер мен тыйымдарды сақтауға;
- 3.1.7. өзінің іс-әрекетімен және мінез-құлқымен қоғам тарапынан айтылатын сынға себепкер болмауға, сынағаны үшін қудалауға жол бермеуге, орынды сынды кемшіліктерді жою мен өзінің қызметін жақсарту үшін пайдалануға;
- 3.1.8. жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, мемлекеттік қызметшілер мен өзге де адамдардың қызметіне ықпал ету үшін өзінің қызметтік жағдайын пайдаланбауға;
- 3.1.9. шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпауға;

3.1.10. мемлекеттік меншіктің сақталуын қамтамасыз етуге, өзіне сеніп тапсырылған мемлекеттік меншікті, автокөлік құралдарын қоса алғанда, ұтымды, тиімді және тек қызметтік мақсатта ғана пайдалануға;

3.1.11. қызметтік тәртіпті бұлжытпай сақтауға, өзінің қызметтік міндеттерін адал, бейтарап және сапалы атқаруға, жұмыс уақытын ұтымды және тиімді пайдалануға;

3.1.12. мемлекеттік қызмет көрсету сапасын арттыру бойынша тұрақты түрде шаралар қабылдауға, мемлекеттік көрсетілетін қызметтердің тұтынушысы ретінде толығымен халықтың сұранысына бағдар ұстануға;

3.1.13. жасағаны үшін заңнамада тәртіптік, әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық көзделген құқық бұзушылықтар мен теріс қылықтарды жасауға жол бермеуге;

3.1.14. іскерлік әдепті және ресми мінез-құлық қағидаларын сақтауға тиіс.

3.1.15. Мемлекеттік қызметшілердің сырт келбеті олардың қызметтік міндеттерін орындау кезінде мемлекеттік аппараттың беделін нығайтуға ықпал етуге, іскерлікпен, ұстамдылықпен және ұқыптылықпен ерекшеленетін жалпы қабылданған іскерлік талаптарына сай болуға тиіс.

3.1.16. Мемлекеттік қызметшілер қызметтік жағдайларын және онымен байланысты мүмкіндіктерді қоғамдық және діни бірлестіктердің, басқа да коммерциялық емес ұйымдардың мүдделеріне, оның ішінде өзінің оларға көзқарасын насихаттау үшін пайдаланбауға тиіс.

3.1.17. Мемлекеттік қызметшілер, оның ішінде басшы лауазымдарды атқаратындар, ұжымда өз діни көзқарасын ашық көрсете алмайды, бағынысты қызметшілерді қоғамдық және діни бірлестіктердің, басқа да коммерциялық емес ұйымдардың қызметіне қатысуға мәжбүрлей алмайды.

3.1.18. қарапайым болуға, тиісті көрсетілетін қызметтерді алу кезінде өзінің лауазымдық жағдайын баса көрсетпеуге және пайдаланбауға;

3.1.19. өз тарапынан қоғамдағы адамгершілікке, тәртіпке және қауіпсіздікке қол сұғушылыққа әкелетін заңнама талаптарын бұзуға және басқа азаматтарды құқыққа қарсы, қоғамға жат әрекеттерді жасауға тартуға жол бермеуге тиіс.

3.1.20. басшылардың бұйрықтары мен өкімдерін, жоғары тұрған органдар мен лауазымды адамдардың өздерінің лауазымдық өкілеттіктері шегінде шығарған шешімдері мен нұсқауларын орындауға;

3.1.21. Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларды қоспағанда, лауазымдық өкілеттіктерін орындау кезінде алынған, азаматтардың жеке өмірін, ар-намысы мен қадір-қасиетін қозғайтын мәліметтерді жария етпеуге және олардан мұндай ақпаратты беруді талап етпеуге;

3.1.22. егер Қоғам қызметкерінің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы ақпараты болса, ол мұндай құқық бұзушылықты болдырмау және тоқтату жөнінде қажетті шаралар қабылдауға, оның ішінде жоғары тұрған басшыны, Қоғам басшылығын, уәкілетті мемлекеттік органдарды жазбаша нысанда дереу хабардар етуге тиіс. Қоғам қызметкері өзін басқа адамдардың сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға көндіру жағдайлары туралы аталған адамдар мен органдарға жазбаша нысанда дереу хабарлауға міндетті;

3.1.24. Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік органның ақпараттық ресурстарымен жұмыс процесінде ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге;

3.1.25. Қоғам қызметкеріне сыбайлас жемқорлық жасаған деп көпшілік алдында негізсіз айып тағылған жағдайда, ол осындай айыптау анықталған күннен бастап бір ай мерзімде оны теріске шығару жөнінде шаралар қолдануға тиіс.

3.2. Өз құзыреті шеңберінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау мен қабылдау кезінде:

3.2.1. Қазақстан Республикасының қолданыстағы нормативтік құқықтық актілерін, Қоғамның ішкі ережелері мен ережелерін, Қоғамның жарғысын, «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасы Заңының нормаларын, осы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды басшылыққа алуға;

3.2.2. сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін жағдайлар жасамауға;

3.2.3. осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттармен реттелетін қоғамдық қатынастар салаларында қызметін жүзеге асыратын жекелеген жеке және (немесе) заңды тұлғалардың мүдделері үшін шешімдер қабылдауға жол бермеуге міндетті.

3.3. Кәсіпкерлік субъектілерімен шарттық қатынастарды жүргізу кезінде:

3.3.1. Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру:

- мемлекеттік сатып алу үшін пайдаланылатын ақшаны оңтайлы және тиімді жұмсау;
- Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, әлеуетті өнім берушілерге мемлекеттік сатып алуды өткізу рәсіміне қатысу үшін тең мүмкіндіктер беру;
- әлеуетті өнім берушілер арасындағы адал бәсекелестік;
- мемлекеттік сатып алу процесінің ашықтығы мен ашықтығы;
- тауарларды отандық өндірушілерге, сондай-ақ жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді отандық берушілерге Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарға қайшы келмейтін шамада қолдау көрсету;
- мемлекеттік сатып алуға қатысушылардың жауапкершілігі;
- сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу;
- инновациялық және жоғары технологиялық тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді сатып алу;
- сатып алынатын тауарлардағы зияткерлік меншік объектілеріне құқықтарды сақтау.

3.3.2. мемлекеттік сатып алуды жоспарлау кезінде оларды жүзеге асырудың қажеттілігі мен орындылығын негізге

3.3.3. тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді саны, сапасы және жеткізу мерзімдері бойынша қабылдауды мемлекеттік сатып алу туралы жасалған шарттардың талаптарына қатаң сәйкес жүзеге асыруға міндетті.

3.4. Бөгде ұйымдар мен тұлғаларға қызметтер көрсету кезінде:

3.4.1. бөгде ұйымдар мен тұлғаларға қызметтерді ұйымдастыруға және ұсынуға тартылған Қоғам қызметкерлері қоғамдық қатынастардың тиісті салаларында белгіленген талаптарға сәйкес сапалы қызметтер көрсетуге тиіс;

3.4.2. мемлекет реттейтін қызметтер көрсетуге шарттар жасасу кезінде артықшылық бермеуге;

3.4.3. қызметтерді алу үшін тең мүмкіндіктер беру

3.4.3. сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау үшін алғышарттардың пайда болу мүмкіндігін болдырмауға;

3.5. Құрылымдық бөлімшелердің басшылары қарамағындағылармен қарым-қатынаста:

3.5.1. өзінің мінез-құлқымен бейтараптылықтың, әділеттіліктің, мүддесіздіктің, жеке адамның ар-намысы мен қадір-қасиетіне құрметпен қараудың үлгісі болуға;

3.5.2. меритократия қағидаттарының сақталуын қамтамасыз етуге, кадр мәселелерін шешу кезінде туыстық, жерлестік және жеке адалдық белгілері бойынша артықшылық көрсетпеуге;

3.5.3. олардың қызметінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелеу және жазалау шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік танытуға;

3.5.4. еңбекті, денсаулықты қорғауға, тиімді қызмет үшін қауіпсіз және қажетті жағдайлар жасауға, сондай-ақ қызметшілердің ар-намысы мен қадір-қасиетіне кемсідудің және қол сұғудың кез келген нысандарын болдырмайтын қолайлы моральдық-психологиялық ахуал жасауға бағытталған шараларды қабылдауға;

3.5.5. қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде олардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайды пайдалануға;

3.5.6. құқыққа қарсы әрекеттерді, сондай-ақ жалпы қабылданған моральдық-этикалық нормалармен сыйыспайтын әрекеттерді жасауға мәжбүр етпеуге;

3.5.7. оларға қатысты негізсіз айыптауларға, өрескел, қадір-қасиетін қорлау, дөрекі және дөрекі мінез-құлық фактілеріне жол бермеуге;

3.5.8. Қоғам басшылығы ақпаратты алған күннен бастап бір ай мерзімде қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар, өзін осы бұзушылықтарды жасауға көндіру жағдайлары туралы өтініштері бойынша, оның ішінде тексерулер ұйымдастыру және уәкілетті органдарға өтініштер жіберу арқылы шаралар қолдануға міндетті;

3.5.9. Қоғамның басшылығы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, өзін осы бұзушылықтарды жасауға көндіру жағдайлары туралы хабарлаған қызметкерді оның құқықтарына, бостандықтары мен заңды мүдделеріне нұқсан келтіретін қудалаудан қорғау жөнінде шаралар қолдануға міндетті;

3.5.10. Қоғам басшылары бағынысты қызметкерлердің сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауының алдын алу жөніндегі лауазымдық міндеттерін орындамағаны немесе тиісінше орындамағаны үшін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес тәртіптік жауаптылықта болады.

4.6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды орындау:

4.6.1. осы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар Қоғамның барлық қызметкерлерінің орындауы үшін міндетті;

4.6.2. осы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды орындамағаны не тиісінше орындамағаны үшін тәртіптік немесе материалдық жауапкершілік Қоғамның бас директорының бұйрығымен белгіленеді;

4.6.3. осы сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттардың сақталуы (сақталмауы) туралы ақпарат Қоғам қызметкерлерін аттестаттау және олардың жұмыс тиімділігін бағалау кезінде пайдаланылады.